

Ігор Білоус

Голова Фонду державного
майна України

Суто української приватизації в енергетичному секторі не буде

Рік на посаді Голови ФДМУ Ігор Білоус оцінює позитивно. На рахунку його команди безпрецедентна за професійністю і прозорістю підготовка до приватизації великих об'єктів – ОПЗ, обленерго, ТЕЦ, масштабний запуск малої приватизації, зміни до законодавства про приватизацію, створення нової методики оцінки, розробка законопроектів щодо концесії та приватизації Укрспирту, проведення міжнародної конференції з енергетики для більшого інформування інвесторів. З цієї події ми й почали нашу розмову.

«Енергетична галузь застаріла і потребує великих інвестицій, які будуть прописані в умовах продажу об'єктів»

Нещодавно ФДМУ за підтримки USAID і за участю Deloitte провів у Києві Міжнародну українську енергетичну конференцію. Якою була мета її проведення?

— У нас було кілька завдань. По-перше, заручитися підтримкою Уряду в проведенні приватизації в енергетичному секторі й продемонструвати цю підтримку потенційним інвесторам. По-друге, з'ясувати рівень зацікавленості інвесторів нашими активами. По-третє, дати інвесторам сигнал, що Україна готова реформувати галузь, йде серйозна підготовка до приватизації обленерго, «Центрэнерго» і ТЕЦ, і ця приватизація відбудеться, і що усі ці дії підтримуються на усіх рівнях.

Ви виконали ці завдання?

— Повністю. Це була перша в історії Фонду приватизаційна конференція – і за темою, і за рівнем підготовки та проведення. Виступили голова НКРЕКП Дмитро Вовк і директор «Енергоринку» Юрій Гнатюк, детально розповіли про очікувані зміни в тарифоутворенні і регулюванні ринку, Прем'єр-міністр підтримав це від імені Уряду, голова ЄБРР заявив, що вони готові допомагати нам у приватизації. Інвестори сприйняли і адекватно оцінили отримані від нас меседжі, про що свідчить той факт, що вже під час конференції ми мали перемовини з потенційними інтересантами, які готові брати участь у приватизації. Ми вже зараз закликали усіх не чекати офіційного оголошення про продаж, оскільки від оголошення до проведення аукціону за законодавством відводиться доволі мало часу, а починати співпрацю з нашими консультантами для ознайомлення з підприємствами. Уже наприкінці літа вони зможуть мати чітке бачення, в приватизації яких об'єктів вони готові брати участь.

Ви можете їх назвати?

— Це буде не дуже правильно на початковому етапі. Можу сказати лише, що вже зараз зрозуміло: суто української приватизації в енергетичному секторі не буде.

За Вашими словами, на конференцію приїхали більше 100 учасників з 15 країн світу. Які компанії вони представляли?

— Серед найбільших – Tata Power та India Power з Індії, iCor з Литви, Polenegrta та Kulczyk Holding із Польщі, MVM з Угорщини, Limak Holding з Туреччини, Enel з Італії.

Які енергетичні компанії ФДМУ планує виставити на продаж у 2016 році?

— Після затвердження Урядом умов продажу окремо по кожному об'єкту у серпні плануємо виставити на продаж Одеську і Херсонську ТЕЦ, у вересні – «Тернопільобленерго» і «Хмельницькобленерго», у жовтні – «Миколаївобленерго» і «Харківобленерго», у листопаді – «Черкасиобленерго», «Запоріжжяобленерго» та Миколаївську ТЕЦ, у грудні – Дніпродзержинську ТЕЦ.

Які з цих об'єктів більше цікавлять покупців: генерувальні чи дистриб'юторні?

— Мабуть, поки що інвестори більше зацікавлені в дистриб'юторних, оскільки тут наразі більш зрозумілий бізнес, та й компанії практично готові до приватизації.

Чи проведена оцінка цих підприємств?

— Деяких – так, деяких – ще в роботі. Але озвучувати її ми будемо вже разом з інвестиційними умовами, оскільки стартова ціна без розмірів інвестицій, які мають бути значними, – це ні про що.

Передбачені суттєві інвестиції?

— Вони необхідні. Виробництво застаріле, ККД надзвичайно низький, необхідні очисні споруди, щоб хоча б наблизитися до європейських екологічних вимог.

Яких інвестицій потребує, наприклад, «Центрэнерго»?

— Більше мільярда. Про це сказали самі представники «Центрэнерго» на енергетичній конференції. Потреба в значних інвестиціях – це проблема не лише «Центрэнерго», це проблема усіх генеруючих компаній, які є в Україні. Абсолютно усі підприємства галузі застаріли. Вони працюють по-старому, там задіяно багато людей, усім цим потужностям вже близько 50, а то й більше років. Якщо їх модернізувати, це могло

ГРАФІК ВИСТАВЛЕННЯ НА ПРОДАЖ ОБ'ЄКТІВ ЕНЕРГЕТИКИ

Об'єкт	2016 рік				2017 рік		
	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	січень	лютий
ПАТ «Одеська ТЕЦ»	О	A	X				
ПАТ «Херсонська ТЕЦ»	О	A	X				
ПАТ «Дніпродзержинська ТЕЦ»					О	A	X
ПАТ «Миколаївська ТЕЦ»				О	A	X	
ВАТ «Тернопільобленерго»		О	A	X			
ПАТ «Хмельницькобленерго»		О	A	X			
ПАТ «Миколаївобленерго»			О	A	X		
АК «Харківобленерго»			О	A	X		
ПАТ «Черкасиобленерго»				О	A	X	
ВАТ «Запоріжжяобленерго»				О	A	X	

Примітка. О – оголошення продажу; А – аукціон; X – закриття угоди.

ГРАФІК ПРОДАЖУ ОБ'ЄКТІВ ВЕЛИКОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ

Об'єкт	2016 рік					
	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
ПАТ «Одеський припортовий завод»	Конкурс з продажу та визначення переможця – 26.07					
Оголошення про продаж інших об'єктів великої приватизації						
ПАТ «Тернопільський радіозавод «Оріон»	●					
ПАТ «Дніпровський машинобудівний завод»		●				
ПАТ «Дніпрометробуд»			●			
ПАТ «Гайворонський тепловозоремонтний завод»			●			
ПАТ «Укрнафтопродукт»				●		
ПРАТ «Івано-Франківський локомотиворемонтний завод»					●	
ПАТ «Закарпатський завод «Електроавтоматика»					●	
ПАТ «Машинобудівне виробниче об'єднання «Оріон»					●	
ПАТ «Суміхімпром»						●
ПАТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування»						●

б завантажити наші потужності в енергетичному машинобудуванні, але для цього потрібно мати кошти.

Серед представників компаній, які взяли участь у конференції, були представники європейських компаній. Однак, Ви говорили, що європейці навряд чи зацікавляться приватизацією українських активів.

— Щоб зацікавитися чи не зацікавитися, треба спочатку ознайомитися як з активами, так і з ситуацією на українському ринку. На нашій конференції представники цих компаній отримали вичерпну інформацію і про реформи, і про галузі в цілому, і про окремі об'єкти.

Ви заявляли, що «Центрэнерго», можливо, буде продано частинами. В Уряді немає одностайної думки з цього приводу?

— Про думки – одностайні чи не одностайні – можна буде говорити тоді, коли ми разом з нашими радниками прорахуємо усі можливі варіанти і надамо наші розрахунки для вивчення Кабінету Міністрів. Наразі те, що ми озвучуємо різні сценарії, говорить не про відсутність одностайності, а про те, що ми намагаємося обговорювати з громадськістю перебіг приватизаційного процесу, зробити його прозорим і зрозумілим, щоб потім не виникало запитань, звідки взялося те чи інше рішення.

Тож продаж частинами можливий?

— Так, але рішення буде ухвалено лише після детального вивчення усіх можливих варіантів. Думаю, це може бути вирішено вже до кінця серпня. «Центрэнерго» трохи токсичний актив через близькість Вуглегірської ТЕЦ до зони АТО, це може відлякати покупців від усієї компанії. Натомість, Трипільською ТЕЦ могли би зацікавитися навіть європейські інвестори. Ми могли б влаштувати серйозну «бійку» за цей актив і підняти ціну.

Коли планується виставити «Центрэнерго» на продаж? Раніше планували восени.

— Ми не можемо виставити цей актив на продаж у жовтні або листопаді. По-перше, не рекомендують радники. По-друге, ще дуже багато роботи не зроблено. Я проти гальмування процесів, але занадто поспішати теж не треба, слід все підготувати. Крім того, я б хотів, щоб приватизація відбулася, коли вже набуде чинності новий закон про регулятора і про ринок електроенергії, аби продаж дистрибуторів відбувався в умовах вже робочого стимулюючого тарифу, щоб генератори знали, як і кому продавати електроенергію.

«Об'єкти малої приватизації повинні перебувати в управлінні ФДМУ не довше 100 днів»

Минув рік Вашої роботи на посаді. Є чим пишатися?

— Насправді – є, хоч ця робота і не така помітна, як, наприклад, якби ми продали ОПЗ чи «Центрэнерго». Це щоденна робота з малою приватизацією. Таких об'єктів у нас дуже багато, а якщо міністерства почнуть передавати те, що є у них, буде більше 4,5 тис.

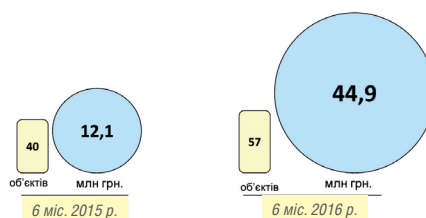
Які плани щодо цих об'єктів?

— Їх треба продавати. Щоб запустити малу приватизацію, ми провели багато підготовчої роботи. У першу чергу, провели інвентаризацію, щоб розуміти, що у нас є. Створили новий сайт і лендінгову сторінку, присвячену виключно приватизації, і на двох цих ресурсах уперше в історії української приватизації виклали з фотографіями повну інформацію про всі об'єкти,

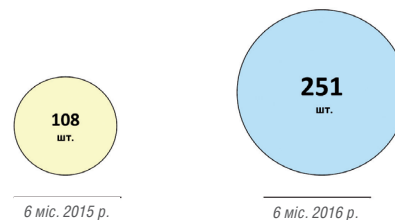
Мала приватизація - 2016

Оперативна інформація на 23.06.2016

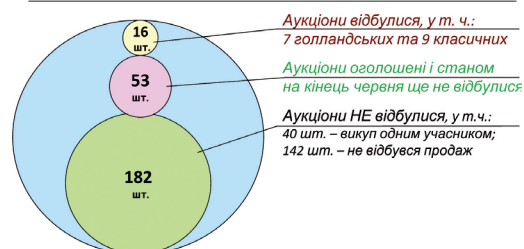
Обсяг і кількість проданих об'єктів за I півріччя 2016 року

Кількість оголошених аукціонів

Ситуація з аукціонами за I півріччя 2016 року

виставлені на продаж. Запустили електронні аукціони, щоб будь-який громадянин України міг купити об'єкт, не виходячи з дому – через Інтернет. Для абсолютного неліквіду, який не продавався роками, виставляючись на продаж по 20-30 разів, почали проводити голландські аукціони і аукціони без оголошення ціни.

Уся ця робота вже дала результат?

— Безперечно. Кількість аукціонів в 2016 році виросла в рази, з 108 у 2015 до 251 за півроку 2016. У 3,7 раза збільшилися надходження коштів від малої приватизації: з 12,144 млн за першу половину 2015 року до майже 47,0 млн за першу половину 2016 року.

Але темпи продажів не дуже високі?

— Так, я б хотів, щоб ми продавали по 150-200 об'єктів щомісяця. Інакше цими об'єктами будуть торгувати ще років двадцять.

Що потрібно для такого прискорення?

— Ми вже підготували проект абсолютно нового Закону про приватизацію. Він передбачає, що всі об'єкти малої приватизації будуть продаватися на аукціонах в електронній формі. Для об'єктів, які не користуються попитом у потенційних покупців, буде застосовуватися спрощений спосіб продажу, а саме: шляхом продажу на аукціоні за методом зниження ціни. Це забезпечить максимальну прозорість та відкритість процесу приватизації та дозволить залучити більш широке коло потенційних покупців.